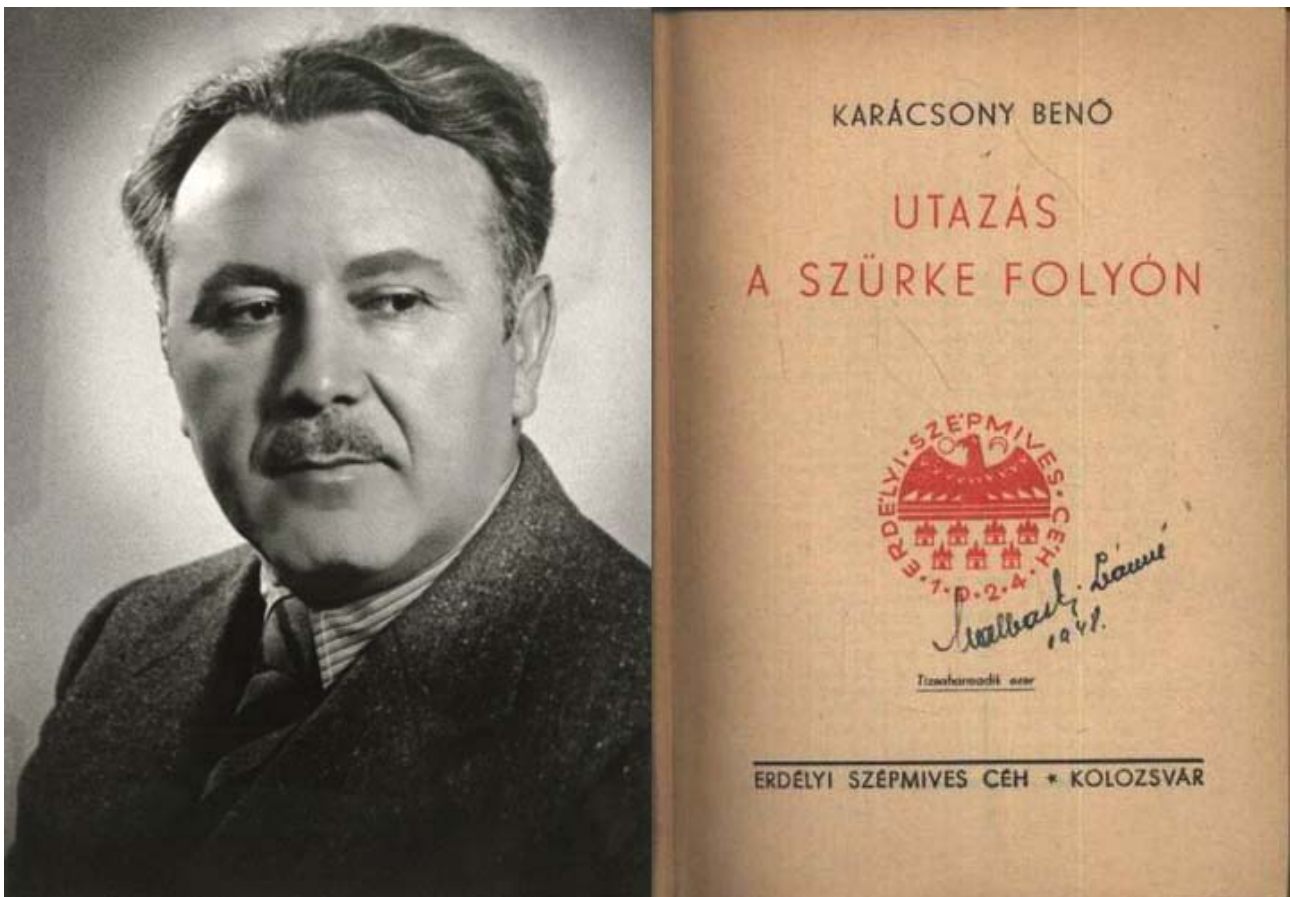

A liberalizmus betegsége ugyanaz a betegség, mint ami a rasszizmus, vagy a kommunizmus betegsége: nincs különbség, csupán a bot egyik és másik végéről van szó

Mit mondanak és csinálnak azok, akik a Wass Albert néven megjelent írásokat csak azért ítélték el irodalmi és esztétikai szempontból, mert úgy tudták, hogy Wass Albert írta azokat? S mit mondanak és csinálnak, hogy nyilvánvaló, Karácsony Benő a szerzője a Wass Albert néven megjelent írások valahány hányadának, köztük olyan művek is, amelyeket a liberális irodalmárok és esztéták csak azért értékelték le, mert úgy tudták, hogy azt egy nyilas írta?

A hatalmon lévő nyilas Wass Albert ellopta a kiszolgáltatott zsidó Karácsony Benő műveit a második világháborúban és a háború, illetve Karácsony Benő auschwitzi megsemmisítő halála után (és előtte is már) a saját nevével jelentette meg azokat.

Mit kérdezett Wass Albert a szögesdrót másik oldaláról?

Írta: Nógrádi Gábor, 2015. január 27. 14:00.

KARÁCSONY BENŐ 1888-1944

Január elsején 0 óra 0 perckor lejárt Karácsony Benő magyar író szerzői jogainak védelme*. Regényeit kiadhatják, színműveit bemutathatják, novelláit adaptálhatják anélkül, hogy az - esetünkben nem létező - örökösöktől engedélyt kérnének, vagy nekik tiszteletdíjat fizetnének.

De nem ezért írom ezt a cikket.

Karácsony Benő (1888-1944) magyar íróról kevesen állítják, hogy a huszadik század első felének három legnagyobb írója közül az egyik ő volt. A másik kettő Krúdy és Móricz. Én ezt állítom. És húsz-harminc év múlva ugyanezt fogja mondani a magyar irodalomtörténet.

De nem ezért írom ezt a cikket.

Karácsony Benő végigharcolta az első világháborút, megsebesült, majd újra visszaküldték a frontra, aztán ügyvéd lett, Kolozsvárott maradt, regényeket írt, majd a zsidótörvények taccsra tették.

De nem ezért írok most, hanem azért, hogy idézzek néhány rövid részt Tót H. Zsolt, az íróról szóló, Széttaposott ösvény** című könyvéből, hátha mások is elgondolkodnak rajta. „Egy újszülöttnak minden tragédia új.”

Salamon László költő és a felesége így emlékeznek vissza:

1. „Karácsony Benővel utoljára 1944-ben voltunk naponta együtt a kolozsvári gettóban, ahová családja nélkül érkezett. Feleségét még sikerült az itteni ideggyógyászaton elhelyeznie, ahol pár hét múlva elhunyt. De ő erről már nem tudhatott, sem arról, hogy fiát, Potykót megölték a nyilasok. Milyen boldogan mesélte nekünk, hogy Potykó kitűnő eredménnyel végezte el a műegyetemet...!”
2. „Dr. Járosi Béla evangélikus lelkész mindent megtett kiszabadítása érdekében (a Helikon írói közül egyedül ő vállalkozott a megmentésére). De Karácsony Benő ekkor már olyan letargiában élt, hogy éppen csak tudomásul vette Járosi akcióját, anélkül, hogy a Járosi javasolta lépéseket megtette volna.”
3. „Utoljára futólag Auschwitzban találkoztam vele. Csíkos rabruhában, egy barakk falának dőlt a tikkasztó napsütésben. Nagyon »megörültem«, hogy életben látom, hangosan üdvözöltem. Amikor banális szavakkal hogyléte felől érdeklődtem, tétova tekintetű szemét rám szegezte és így szólt: - Készülök megírni az Árnyékos oldalt.*** Soha többé nem láttam viszont.”
4. „Ami Karácsony Benő hagyatékát illeti: még a gettóban történt, hogy egy nap hívták Karácsonyt a szögesdrót-kerítéshez, ahol már várt reá Wass Albert. »Hol vannak a kézírataid?« - kérdezte. Erre Karácsony Benő keserű tekintettel végigmérte őt, és válasz nélkül otthagya.”

Salamon László visszaemlékezéseit, és az idézett jelenetet **Vezér Erzsébet irodalomtörténész közölte.**

* A szerzői jog védelme a szerző halála után hetven évig érvényes.

** <http://mek.oszk.hu/01300/01382/01382.htm>

** <http://mek.oszk.hu/01300/01382/01382.pdf>

*** Karácsony Benő legismertebb műve a Napos oldal című regény.